

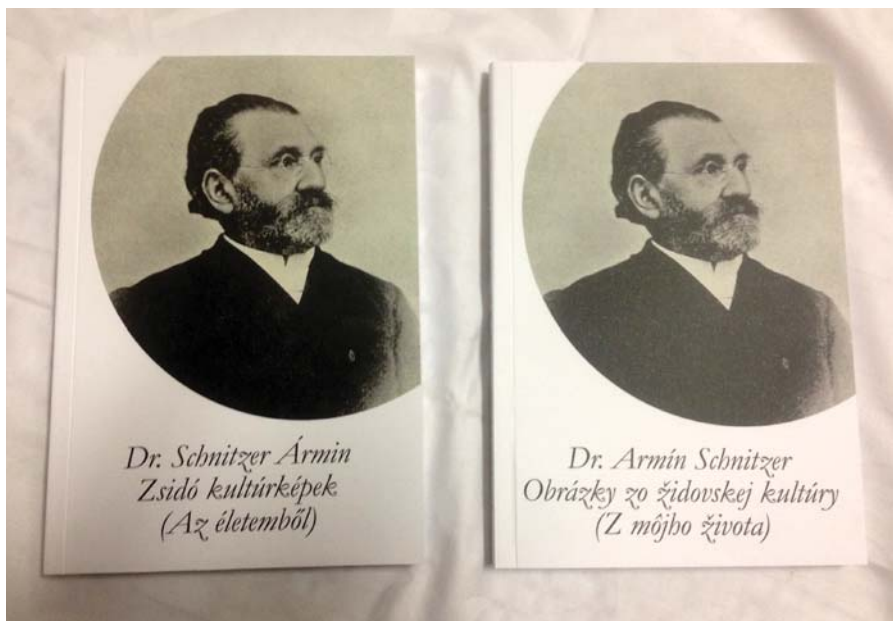
Örömhír a régióból

Hitközség alakult Kőszegen (részletek a 4. oldalon)

Megjelent Schnitzer Ármin könyve magyarul és szlovákul

Szeptember elejére elkészült a KZSH kiadásában dr. Schnitzer Ármin komáromi főrabbi híres könyve. A művet Katarína Potoková fordította szlovákra, Rizsovannij Mihály pedig magyarra. A 111 év után elkészült új kiadáshoz dr. Schweitzer Gábor írt előszót. A grafika Dávid Gábor munkája. A mű a Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége támogatásával jelent meg. Megrendelhető a KZSH titkárságán a kile@menhaz.sk címen vagy a 7731-224-es telefonszámon. ■

Machar

Elstartolt online oktatási programunk a Machar, melyet az izraeli Pincus Alapítvány támogatásával valósítunk meg. A www.menhaz.sk oldalon történő regisztrációt követően egy jelszót küldünk az érdeklődőknek, mely segítségével beléphetnek az oktatási felületre, ahol hetente újabb videókat tekinthetnek meg különböző témakörökben. Tanuljon velünk együtt! ■

Nyertes pályázatok

Balassi Bálint Intézet és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával ősszel ismét meghirdethetjük tanulmányi versenyünket. A harmadik évfolyam 2016 júniusában zárul a Mártírnapon. ■

Közelgő programok

Novemberben és decemberben az alábbi programokat tervezzük a Menházban: **shalom klub – 2015. november 15., 14:30. Chanuka (első gyertyagyújtás) – 2015. december 6., 14:30.** ■

Ajándék Nyitráról

Nyitrai Zsidó Hitközség a Zsidó Kultúra Európai Napja alkalmából egy képet ajándékozott közösségünknek, mely a helyi zsinagógát ábrázolja. A mű alkotója Alena Bugárová, aki néhány évvel ezelőtt Kehila-Haver díjban részesült. Köszönjük! ■

Vezetőségi ülések

Szeptemberben két rövid vezetőségi ülésre került sor, ahol téma volt többek közt a szociálisan rászoruló hittestvéreink (második generáció) támogatása, az elmúlt időszak és a közeljövő programjai.

A vezetőség tagjai megtekintették a nemrég elhunyt Gerhát Aranka által bérlet lakást, amelyet mostanra az örökösök kiürítettek. Az épületrész nagyon rossz műszaki állapotban van, ezért felújítása komoly forrásokat igényel. Jelenleg folyik az ötletek összegyűjtése, milyen módon is hasznosítsuk a most hozzánk került jelentős területet. Ötleteit bárki leadhatja a KZSH titkárságán. ■

PT

Raab Helenka 97. születésnapja

Szeptember 24-én ünnepelte 97. születésnapját a KZSH legidősebb tagja, Raab Helenka. A jubileumon közösségünk nevében Pasternák Antal elnök, Haas Judit irodavezető, szociális munkás és Paszternákné Kertész Zsuzsanna köszöntötték a kolozsnémai idősek otthonának vezetőjével és dolgozóival együtt. Helenka néni évek óta ebben az otthonban él. Mazl Tov! Bis 120! ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasóink! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasóink!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Faliújság

rövid hírek

☆ A HH-t, a Shalom klubot és a KZSH-t támogatták: J.J. (Komárom), Orna és Yossi Mondschein (Ashkelon) és anonimításukat kérő adományozók. Köszönjük!

☆ Több meghívót kaptunk októberre különböző konferenciákra- Komáromba a Duna Menti Múzeumba, Tatabányára a Szenes Hanna Magyar Izraeli Baráti Egyesület rendezvényére, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemre. Az eseményekről következő számunkban olvashatnak.

☆ A budapesti Gabbiano Print kft. vezetője Izsák Gábor és a Keresztény-Zsidó Társaság elnöke dr. Szécsi József könyveket ajánlottak fel hitközségünknek, amelyeket a Spitzer Béla Kiskönyvtárban olvashatnak. Köszönjük!

☆ Október folyamán jelenik meg a Schnitzer Ármin Mikromúzeum új szórólapja. Szlovák, magyar és angol nyelven mutatja be a komáromi közösség történetét.

Támogatóink / szponzori:

BETHLEN GÁBOR
Alap

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2015. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Zsidó Kultúra Európai Napja

A nyarat, hagyományainkhoz híven a Zsidó Kultúra Európai Napja alkalmából szervezett egész napos programmal zártuk. A délelőtti találkozón ismételten összegyűltek a szűkebb és tágabb régió zsidó közösségeinek tagjai és a zsidó vallás, kultúra iránt érdeklődő más felekezettűek. Körünkben köszönthettük Magyarország pozsonyi nagykövetségének képviselőjét is.

Vendégeinket és tagjainkat Paszternák Tamás, a Komáromi Zsidó Hitközség koordinátora köszöntötte, majd Darvas István rabbi előadása következett az őszi Nagyünnepekről. A magyar

katársait láttuk vendégül. Dr. Paszternák András köszöntötte a hitközség nevében Cseri Anitát, aki számítógépes prezentáció segítségével hozta még közelebb a Szentföld után érdeklődőkhöz a különböző kinti tanulási lehetőségeket. Szó volt az alijáról és egyéb önkéntes programokról. A szakembertől a konkrét képzésekről, lehetőségekről személyesen kérdezhettek a megjelentek.

Utána az ízletes kóser ebéd következett az udvaron felállított sátorban, mely szerencsére idén is kicsinek bizonyult. A finomabbnál finomabb étel-

nek előadása követte, melyen ünnepeink hagyományairól esett szó. Délután mutattuk be Schnitzer Ármint főrabbi 1904-ben német nyelven írt könyvének magyar és szlovák fordítását. Magyarra Riszovannij Mihály, szlovákra Katarina Potoková fordította. A beszélgetésen részt vett dr. Schweizer Gábor, aki a könyv előszavát írta (A két új kiadvány elérhető a KZsH titkárságán). Közben megérkezett hozzánk a Dohány utcai körzet csoportja, akiket Paszternák András kalauzolt a Schnitzer Ármint Mikromúzeumunkban.

Délután sem maradtak üresek az asztalok, a kóser Semes pékség finomságai mellett a Toledano házaspár által hozott friss gyümölcsökből szemezgethettek a Menház vendégei.

A Zsidó Kultúra Európai Napján idén is átadtuk a Kehila és a Kehila-haver díjakat azoknak a zsidó és nem zsidó embereknek, akik sokat tettek a közösségért, a régióinkban kultúránk megőrzéséért (A díjazottak névsora lapunk előző számában megjelent). Az elismeréseket Pasternák Antal, a KZsH elnöke adta át. Dr. Frölich Róbert, országos főrabbi, nyitó gondolatai után a Dohány utcai zsinagóga férfikórusa adott nagyszerű koncertet a zsinagógában.

Ezúton mondunk köszönetet Haas Juditnak, Paszternákné Kertész Zsuzsának és mindazoknak, akik a nap lebonyolításában nélkülözhetetlen munkát végeztek. ■

PA

nyelven zajló programokat idén is Vadász Magda szinkrontolmács fordította szlovákra. A délelőtt második felében a Sochnut budapesti irodájának mun-

ket Bina Stiefel pöstyéni rebecen készítette. A jó hangulatú beszélgetésekkel tarkított étkezést Viera Kamenická, a pozsonyi zsidó múzeum munkatársá-

Ismét megmérettünk

Erev Rosh Hashana a komáromi zsinagógában

Az év során szervezett számos kulturális program mellett, mindig eljön az az időszak, amikor megmérettük a Komáromi Zsidó Hitközség, amikor kiderül, képesek vagyunk-e még megtartani, méltó módon megünnepelni legnagyobb ünnepeinket, Rosh Hashanát és Yom Kippurt.

Nem kis izgalom, hogy a közösség igényeinek megfelelő előimádkozót találjunk, biztosítsuk az ünnep hagyományai által megköveteltek. Az igazi próbatétel azonban a közösség tag-

jaira hárul. Vajon eljönnek-e majd e jeles napokon a zsinagógába? Erev Rosh Hashana délutánján, a Menház Wallenstein Zoltán termében 50 főre terített ünnepi asztal jelezte, idén is méltóképpen köszöntjük majd az új esztendő, 5776-ot. Szerencsére a minjennel sem volt gond, így teljes átéveléssel hallgathattuk a Riszovannij Mihály által recitált ünnepi dallamokat fehérbe öltöztetett zsinagógánkban. Ezúttal is velünk volt Balogh István, a budapesti Scheiber iskola tanára, aki

az ünnep tanításaival, szokásvilágával ismertette meg a híveket és érdeklődőket.

A Budapestről érkezett kóser vacsora – a Laky konyha ínycségei és a Semes pékség finomságai – nagy sikert aratottak. Az asztalról nem hiányozhatott a méz sem, melyről jelképesen édes lesz az új esztendő.

Mi mást kívánhatunk, jövőre is ugyanígy, együtt köszönthessük az elkövetkező zsinagógai esztendőt! ■

PA

Hitközség alakult Kőszegen

„Ha nem tehetjük, amit akarunk, akkor azt kell akarnunk, amit tehetünk”

(Zsidó közmondás.)

Immár 71 év telt el, hogy a holokauszt néven ismert szörnyűség folytán a biztos halálba hurcolták az izraelita vallásúakat, vagyis megszűnt a zsidó élet Kőszegen. Tegyük gyorsan hozzá, 2015 júniusáig.

A polgári jogszabályok, valamint a zsidó vallási törvények alapján megalakult a Kőszegi Izraelita Hitközség abból a célból, hogy a működési területén (Vas és Zala megyékben) gondoskodjék a vallási élet fenntartásáról, felekezeti rendezvények megszervezéséről. Céljaik közé tartozik még: a lehetőségeinek függvényében Kőszeg társadalmi feladatainak segítése, kulturális életének támogatása. A Kőszegi Izraelita Hitközség jövőbeni szándékai között szerepel az is, hogy a meglévő budapesti, illetve a készhelyi kapcsolatán kívül keresi az együttműködési lehetőségeket Eisenstadttal (Ausztria), Komárnoval (Szlovákia) és Petah Tiqvával (Izrael).

A 15 főt számláló, kőszegiekből és szombathelyiekből álló lelkes közösség iránt – a minap – ketten is érdeklődtek. A pár hónapja alakult, jelenleg a programját és a költségvetését összeállító vallási közösség várja azok jelentkezését

is, akik az alapszabályzatukban rögzítettek elfogadják.

A Kőszegi Izraelita Hitközség az elnöki feladatok ellátásával Mezei Pétert (képünkön) bízta meg.

Tekintettel arra, hogy Kőszeg középületeinek egyik gyöngyszeme, a csaknem 160 éves zsinagóga felújítás alatt áll, illetve 2016 őszén veheti birtokba az állami kézben lévő egyházi ingatlan teljes egészét a zsidó közösség. ■

Mezei Péter,

Kőszegi Izraelita Hitközség

Yom Kippur a Dohányban

Élénken él bennem az évtizedekkel ezelőtti, családi megbeszélésnek az emléke, amikor szüleim és nagymamám arról tanakodtak, elutazzunk-e valamelyik környékbeli nagyobb közösségbe az őszi ünnepekre, vagy odahaza Komáromban látogassunk el a zsinagógába.

Mondanom sem kell, a végén mindig otthon maradtunk, s a Menház zsinagógájában hallgattuk Rosh Hashana és Yom Kippur imáit. Felnőttként az embernek már magának kell meghoznia a döntést, hol, melyik templomba látogat el Kol

Nidre este. Persze a körülmények néha úgy hozzák, nincs lehetőség hazalátogatni, így az ember ott ünnepel, ahol éppen van. Így kóstolhattam bele pár éve az izraeli Nagyünnepek ízeibe, s Budapesten is ünnepelhettem már néhányszor. Idén, munkából hazarohanva, a Dohány utcai zsinagóga mentünk a legnagyobb ünnep előestéjén. A lenyűgöző épület földszintje szinte az utolsó helyig megtelt. Miközben dr. Frölich Róbert, országos főrabbi Bal Sem Tovról szóló ünnepi gondolatait hallgattam, lélekben azért ott ültem a „családi padban” a komáromi Menház zsinagógájában. ■

PA

Vadász Tibortól búcsúzunk

Budapesten elhunyt rendszeres olvasónk Vadász Tibor, komáromi származású Holokauszt túlélő. 93 éves volt. Tibi bácsi idős kora ellenére nagy örömmel használta a számológépet, amelynek segítségével rendszeresen küldött anyagokat családjával elsősorban fivérével, a neves újságíró, Vadász Ferencsel kapcsolatban. Emlékét megőrizzük! ■

Kirándulás Budapestre

Egy nappal a Zsidó Kultúra Európai Napja után ismét nagy volt a nyüzsgés az Eötvös utcában, a Menház előtt. A budapesti Zsidó Kulturális Fesztivál egyik koncertjére indult autóbusszunk. A zsúfolásig megtelt Dohány utcai zsinagógában ismerős dallamokat dúdoltunk együtt Kern Andrással. Az est folyamán felléptek a művész vendégei: Hernádi Judit, Hegyi Barbara, Heilig Gábor és Fesztbaum Béla. A jó hangulatú koncert után élményekkel gazdagodva tértünk vissza Komáromba. Köszönet Paszternák Tamásnak a szervezésért. ■

PA

Rendhagyó megemlékezés a Selye János gimiben

Acíméből szándékosan hagytam ki a holokauszt szót, mert meggyőződésem, hogy sokan rögtön felkapják a fejüket erre a szóra, és legyintenek: „Már megint a holokauszt!” Márpedig a megemlékezésekre nagy szükség van, főleg az iskolákban: a kiemelt pillanatok jelentősek lehetnek az identitás erősítésében, a közösségért való felelősség növelésében, a közügyek iránti érdeklődés felkeltésében. Ha valaki komolyan veszi a lehetőséget, hogy érdekessé, figyelemfelkeltővé tegye a megemlékezést, néhány kérdést föl kell tennie magának: Mi a célom a műsorral? Ismeretátadás, vagy inkább az érzelmekre hatni, borzolni a kedélyeket, ünnepélyességet előidézni? Mit mutassak meg? Milyen nézőpontot válasszak?

Ha a holokauszt borzalmaira gondolok, hajlamos vagyok a zsidó népiertásra gondolni és emlékeztetni az ártatlanul elhurcoltakra, a koncentrációs táborokba zártakra, a kényszermunkára hurcoltakra, a helyben legyilkoltakra. Gyermekekre, férfiakra és nőkre, fiatalokra és idősekre. Ezért kell diákjainknak megtanítanunk, hogy soha ne történjen meg az, ami egyszer megrázta a világot.

Szlovákia szeptember 9-ét határozta meg a Holokauszt és a Rasszista Erőszak Áldozatainak Napjaként. 2003-tól minden év szeptember 9. a Holokauszt Emléknapja a szlovákiai általános- és középiskolákban. Míg tavaly a Selye János Gimnázium szeptember 9-én a budapesti Lauder Javne Iskola által kidolgozott oktatási és ösztönzési projektben vett részt, idén egy emlékutatót tettünk meg a komáromi zsidó helyszíneken, majd diákjaink egy filmvetítésen vettek részt a holokausztban elhunyt honfitársaink emlékére. Az előadás gerincét a zsidó menház mikromúzeumában és a zsinagógában tartott előadás, beszélgetés alkotta, melyet Paszternák Zsuzsa ve-

zetett. Gimnazistáink betekintést kaptak nemcsak a zsidó vallásról, szokásokról, hanem a komáromi hitközség életéről is. Ezután sétáltunk ki a zsidó temetőbe (az Aranyember utca és a Pozsonyi főút közti terület), ahol Dr. Novák Tamás ismertette a zsidó temetkezési szokásokat, összehasonlítva azt más vallások szokásaival. Majd megnézték a zsidó sírokat, neveket és a sírfeliratokat, jelképeket a sírköveken. Visszaemlékezésünk második része az aulában folytatódott, ahol egy ismeretterjesztő filmet, A Holokauszt szemelvény címmel néztek meg, illetve Elek József történelemtanárral beszélgettek a témáról. A tanár úr mondanójában hangsúlyozta, hogy sajnos ma is vannak olyanok, akik tagadják a holokausztot. Németországot és Ausztriát emelte ki, ahol a törvény szigorúan rendelkezik ezeknek az egyéneknek a sorsáról. Az antiszemitizmus sajnos napjainkban is jelen van. Megemlékezésünk célja az is, hogy próbáljunk mint békében, mint békességben együtt élni, hisz a jövő kulcsa a fiatalság kezében van!

Ez a nap hangsúlyozta „az emlékezés

és a tanítás kötelességét“, hogy a jövő nemzedékei megismerjék a hatmillió, igen nagy többségében zsidó áldozatot követelő náci tömeggyilkosságok történetét. A program célja az is volt, hogy megismertesse a komáromi gimnázium tanulóit a vészkorszak történetével, valamint az, hogy a formális és informális oktatás módszereivel emléket állítson Komárom és környéke egykori zsidó lakosainak. Úgy gondolom, hogy iskolánk vezetősége tudja, hogy a holokauszt oktatása nem csak történelmi ismeretekről szól, hanem a demokrácia értékeinek átadásáról is. Diákjainknak ez a nap legalább olyan fontos, mint bármilyen „hagyományos“ tananyag átadása. Ezen a megemlékezésen a közösségteremtő erő semmiképpen sem a borzalmakban, hanem a művészi megfogalmazás adta lehetőségben rejlett.

A legfőbb visszajelzés diákjainktól a hallható mély csend volt a filmvetítés alatt. Úgy vélem dolgoznom kell továbbra is. Nemcsak a holokauszt megemlékezésének napján, és csak az antiszemitizmus jegyében, hanem az elfogadás, az integráció, a másság, a fogyatékkal élés, az emberi kapcsolatok gondozásának, tisztelésének témájában is. Az előadás műszaki háttérét Horváth Gergely, III.A osztályos tanulónk biztosította. Köszönet érte! ■

*PaedDr. Králik Zsuzsanna,
főszervező*

Kettős emléknapp a Szondy György Gimnáziumban

Mint minden tanévben, az idén is szeptember 9-én iskolánk az ipolysági Szondy György Gimnázium diákjai és tanárai megemlékeztek a holokausztról, a második világháború alatt végrehajtott népiertásról, melynek körülbelül hatmillió európai zsidó esett áldozatul.

Először negyedik diákunk, Oroszlány Enikő szavalata hangzott el, aki Juhász Gyula Az ismeretlen katona c. művét tolmácsolta. A vers után meghallgathattuk az egyik legismertebb zsidó dalt ((Hevenu Shalom Aleichem), melyet második diákunk, Révész Gergely harmonikán játszott el nekünk. Úgy gondolom, a harmonikaszó kellőképp megalapozta a komoly hangulatot, melyet történelemtanárunk, Tóth Tibor előadása még inkább fokozott. A tanár úr prezentációjának első részében egy-két adattal szolgált az ipolysági zsidóság helyzetéről a 2. világháború alatt, elmondta, hogy a holokauszthoz az elferdült emberi nézetek, a tole-

rancia és empátia teljes hiánya vezettek. Felhívta a figyelmünket arra, hogy a történelemnek erről a tragikus eseményéről soha nem szabad megfeledkeznünk és le kell vonnunk a megfelelő tanulságot. Előadásának második részében megemlékezett régióink utolsó holokauszt-túlélőjéről, a pár hete elhunyt ipolynyéki Matzner Györgyről. A családi fotók megtekintése és a tanár úr élvezetes előadása által közelebb került hozzánk Gyurka bácsi élettörténete, melyből sokat tanulhatunk.

Ezen az emléknapon megemlékeztünk a 2. világháború befejezésének 70. évfordulójáról is. Ennek alkalmából Révész Gergely, másodikos diákunk háborús katonai egyenruhából tartott kiállítást, melynek darabjai saját gyűjteményéből származtak. A rendhagyó történelemórán Gergely részletesen ismertette az orosz, olasz és német uniformisok jellegzetességeit. Az ismertetője után diákjaink kérdéseket tehetek fel, megnézhettek az egyenruhákat közelebbről is. A megemlékezés végén magyar és orosz katonadalok csendültek fel Gergely harmonikáján. ■

*Melaga Henrietta,
tanár*

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

13. fejezet 8. rész

Közben egy teherautó érkezett. Az őrnagy jött vele vissza a városból. A lovát otthagya, az autóval ellátást hozott az őrségnek, és rólunk is gondoskodott. Kaptunk egy negyed kenyeret az útra, amely egy helyett négy napig tartott. A répát még csak képesek voltunk eltenni, de a kenyeret ott helyben felfaltuk.

A vonat is megérkezett. Egy tehervonat volt, nyitott vagonokkal, egy személykocsival a végén, az örök számára. Egy óra múlva megérkezett még egy csoport heftling, úgy látszik, rájuk vártunk. Alig voltak többen, mint százan és az őrségük nagyságáról látszott, hogy amikor elindultak, legalább négyszer annyian voltak. Ha mi azt hittük, hogy közel vagyunk a véghez, ehhez a csoporthoz képest díjbirkózók voltunk. Szakadt, nyári pizzamák voltak rajtuk és botladoztak minden lépésnél. Az utolsó négykézláb kúszott és az S.S. őrmester korbáccsal biztatta. Egy pár méterrel a vagonok előtt, mikor ez a szerencsétlen azt hitte, hogy megérkezett már az ígéret földjére, az őrmester lelőtte és cinikusan megjegyezte: „Úgy se lett volna képes felmászni a vagonba..” Még a mi óreink is undorral fordultak el.

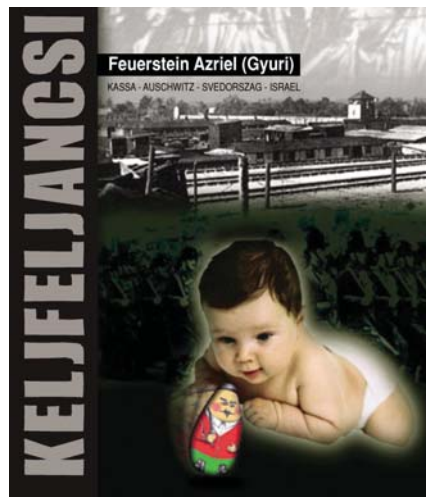
Felmásztunk a nyitott vagonokba. Természetesen benyomtak vagy hetvenet és az új őrmester megjegyezte, hogy akinek nem kényelmes, mehet gyalog. A mi vagonunkba bekerült véletlenül az újaknak egy része, mellettünk ültek le a vagon fala mellé. Ezt választottuk azzal, hogy legalább támaszkodni lehet lesz. Azt gondoltuk, hogy bármilyen kényelmetlenek legyenek ezek a nyitott vagonok, rosszabb, mint a menetelés nem lehet. A különbség, nem mintha választhatunk volna, körülbelül annyi volt, mint a kolera és a pestis között. Hogy lássuk, hogy mi a helyzet, havas eső kezdett esni és rövidesen patakocskák csurogtak a vagonok falain, egyenesen a nyakunkba. Próbáltunk egy pokrócot a fejünk fölé tartani és nem csak hogy a víz a karlyukunkba folyt, de a pokróc is hamarosan víztartállyá vált. Éhesek is voltunk, de tudtuk, hogy ezek mellett az újak mellett nem fogjuk tudni a répát egyedül megenni, úgy hogy adtunk nekik is, a többi nagy megkönnyebbüléssel, megettük.

Az újak tudták, hogy mi magyarok vagyunk, úgy, hogy nyugodtan beszéltek egymás között lengyelül. Az egyiknek elég jó cipője volt, de a másiké teljesen el volt szakadva, úgy, hogy a kapcáját a cipőjére kötötte és az tartotta össze valamennyire. A barátja megnyugtatta, hogy én rövidesen meghalok és akkor elveszik a cipőmet. Megértettem a beszédéből, hogy nem fognak orvost hívatni, hogy biztosak legyenek abban, hogy tényleg meghaltam. A Kassa körüli sárosi szlovák tájszólás nagyon hasonlít a lengyelhez. Megértettem minden szót és egy pár ízes káromkodás után a nyelvükön elfogadták, hogy a cipőcserével várni kell és összemelegedtünk. Kiderült, hogy ők a dörnai táborból jöttek, amelyet ugyan munkáslágernek hívtak, de a fő munka ott az emberek halálra éheztetése volt. Kitűnt az is, hogy a Wolgsberben kiszélelt csoportot nem Auschwitzba, hanem odaküldték, úgy hogy hiába kaptam a tériszonyt, amikor azt hittem az áll-

ványról, hogy a gázba viszik őket, de ma sem tudok lenézni az emeletről. Persze, gáz vagy nem gáz majdnem mind éhen halt Dörnauban.

Besötétedett. Ne felejtjük el, hogy január végi éjjelről beszélünk Felső-Sziléziában, Európa közepén. Nem volt velem sajnos hőmérő, de elég hideg volt ahhoz, hogy a nedves ruháink a testünkre fagyjanak, és nem tudtuk megérteni, hogy vannak emberek, akik akkor is panaszkodnak, ha túl meleg van. Közben a fejünk fölötti forgalom is erősödött. Száz és száz nehézbombázó repült nagy magasságban az utazásunkkal egy irányban. Másnap kiderült, hogy a céljuk Hannover volt, amelyet az angolok bombáztak nappal, az amerikaiak éjjel. Sajnos az új sorstársunk, aki a barátjának ajánlotta a cipőmet ezt a napot nem élte meg, mert reggel nem ébredt fel. Kidobtuk, de nem cseréltük ki a cipőjét a barátjáéval, aki szintén csak két napig élvezte volna, mielőtt elhunyt. A második nap az utazás csak délig tartott. Akkor a vonatot leállították egy mellékvágányra. Ez pár kilométerrel a város előtt volt, amelyet a szüntelen, már pár hónapja tartó bombázás porrá rombolt. Még ebből a távolságból is éreztük az égő város bűzét és láttuk a füstöt. A vonat állt és élveztük, hogy a hős S.S. hogyan ugrál ki a melegített személykocsiból minden félórán, amikor repülőket jeleznek, és szalad el a vonat közeléből. Sajnos ez az élvezet nem enyhítette a maró éhséget. A vagon viszont majdnem kényelmes lett, vagy húsz embert dobtunk már ki.

A vonat az utazás harmadik napjának délig ott állt mellékvágányon. Alig egy fél órára rá, hogy elindult, egy repülőgép hirtelen hátulról, alacsonyra szállt le és lőtte az utolsó kocsit, amely az őrség személykocsija volt, anélkül, hogy a vonat többi részét bombázta volna. Úgy látszik, észrevette, hogy a nyitott kocsikban rabok vannak. Amikor másnap megérkeztünk, megtudtuk, hogy az S.S: két embert vesztett, köztük a „mi” őrnagyunkat is és bár jobb lett volna, ha az újak őrmestere döglük meg, az, aki azt a szerencsétlen fiút a felszállás előtt lelőtte. Megérkeztünk Bergen-Belsen állomására. Erről a lágerről még nem hallottunk eddig és nem tudtuk, hogy miről van szó. Alig szálltunk le a vonatról, mindjárt valami édeskés és undorító dögszagot kezdtünk érezni, amely egyre erősödött, ahogy a lágerhez közeledtünk. Természetesen rothadozó hullák szaga volt ez. Hozzák ide a környékbeli németeket, akik azt mondják, hogy nem tudták, hogy mi megy végbe Bergen-Belsenbe, hadd köpjem őket szembe! Ezt a bűzt nem lehetett nem érezni, vagy nem tudni, hogy mitől van. ■

Folytatása következik...

Löwinger Mancsi szakácskönyvéből

Fúzió pitában?

A fúziós konyha az utóbbi évek trendje. A modern szakácsok keresik az izgalmasat, az újdonságot, a meglepetéseket. A mai étkezők már nem elégednek meg a régi otthoni ételekkel, muszáj kreatívnak lenni és új kombinációkkal előjönni. Nincs meghatározva, hogy mit mivel lehet keverni, de az első osztályú szakácsok tudják, hogy hol van a határ, illetve gondoljuk, hogy tudják, és nem tálalják nekünk az összes tegnapi maradékot a pár szál petrezselyemmel kidíszítve.

Az egyik híres izraeli sztárszakács, aki sokat szerepel televízióban és sorba állnak az éttermei előtt, akik biztosak abban, hogy nála sikerül a "Gán Éden" a bibliai paradicsom ízeit megköstölteni. Nemrégén nyitott egy új éttermet, ahol mindent pitában tálalnak. Az izraeliek nagyon szeretik a pitát, amelynek az elválaszthatatlan párja a humusz, ezért rohantak az új helyre. A gasztronómiai kritikusok megemelték a kalapjukat a zseniális szakács új találmánya előtt. Hamarosan utánzókat nyitottak hasonló helyeket. Ahogy itt mondják, mikor esik az eső mindenkire esik. Pont így, mindenki elégedett volt, örült a sikernek.

A pitába minden bekerült a fúziós konyha íratlan szabályai szerint, de mikor a híres séf elhatározta, hogy a pitába gefiltefist fog tálalni, a kulináris világ megdöbbsent, kijelentette, hogy itt a határ. Ezt senki sem tudja lenyelni, ez a fúzió megsértése. Valójában a közönség döntött mivel senki se rendelt gefiltefist pitában. A séf, aki nem akarta elveszteni a jó hírnevét és hűséges vendégeit berakta a halgombócokat egy hűtőládába és odaadományozta egyik askénáz öregotthonnak, ahol boldogan jó étvággyal elfogyasztották azokat.

Nem tudom, hogy a következő recept valóban fúziós-e de egyik nap a

gyümölcsöstálban láttam három megbarnult banánt. Betettem őket a mélyhűtőbe pár napra, majd készítettem egy banános süteményt. Meglepett az eredmény, mivel a banán illata és íze megmaradt a sütés után is és a többi hozzávalóval harmonikusan összeolvadt. Különleges a receptben az, hogy vegánok, vagy tojás- és tejérzékenyek élvezhetik ezt a süteményt.

Banános sütemény

Hozzávalók: 3-4 kiolvasztott banán, 2 pohár liszt (ajánlatos barna), 1 tasak sütőpor, 1 kávéskanál fahéj, 1 kávéskanál kardamom, 1/2 pohár szója-, rizs- vagy mandulatej, 2 evőkanál étolaj, 1/2 pohár datolyaméz vagy 1/2 pohár alma-püré, 1 pohár durvára vágott dió.

Elkészítése: A száraz hozzávalókat összekeverjük majd hozzáadjuk a nedves hozzávalókat és a banánt. Előre melegített sütőben formában kb. 40 percig sütjük, tűpróbáig. Kihűlés után bevonhatjuk csokoládémázzal. ■

Dr. Orna Mondschein

Ablakcsere az Eötvös utca 9-ben

Szeptemberben a vezetőség által kiválasztott vállalkozó elvégezte az Eötvös utca 9. utcafrontján az ablakok cseréjét. A régi ablakok helyére újak kerültek, amelyekre hamarosan egységes redőnyöket is szerelnek.

A munkákat Kollár Zoltán vezetőségi tag koordinálta. Az ablakok felújítása után megtörtént az ajánlatkérés az utca felőli homlokzat és a két tűzfal felújítására és a kapu átfestésére. Ezeket a munkákat szeretnénk még ősszel elvégeztetni. ■

Őszi felújítási munkák a Menházban

A Menház rekonstrukciója az udvari kis épületrész tetetejének felújításával folytatódott. A palával fedett rész zsindeborítást kapott, ezzel a Menház teljes tetőszerkezete megújult. ■

Az ünnepek további napjai

Rosh Hasanah első napjának délutánján sajnos már sokkal kevesebben jöttek el. Az udvaron tartott Taslich szertartás után a Wallenstein Zoltán teremben a cedaka fontosságáról volt szó, többek között Schnitzer Ármin most megjelent könyvén keresztül. A magas szintű előadást a megjelentek nagyon élvezték.

Kol Nidré est hagyományosan körbevittük a Tórákat a

zsinagógában. Az esti imádkozás során, melyet Riszovannij Mihály vezetett ismét Balogh tanár úr adott tanítást.

Jom Kippur napján a Mazkiron emlékeztünk halottainkra, Balogh István ezúttal a Szentélyről és a zsinagógákról adott elő. A Neila ima, majd a Havdala jelezte az ünnep végét. A böjt után a Wallenstein Zoltán teremben kóser finomságokat szolgáltunk fel.

Köszönjük mindenkinek, aki eljött a négy nap során és erősítette a komáromi közösséget! ■

PT

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

44. fejezet Helló nanotechnológia! és Tel-Aviv a nagy "falu"

(2011. október 26.)

A jaffoi kikötő kőfalánál állok, előttem a tel-avivi tengerpart. Mintha karnyújtásnyira lenne, szállodák, felhőkarcoló, folyamatosan érkező repülőgépek az égen. Mindemellett nyugtató csend, csak a tenger hullámzása hallatszik. Évekig el tudnám nézni ezt a látványt. Ennyi időm azért nincs, 20 perc múlva folytatódik a Bar-Ilan Egyetem Nanotechnológiai Intézetének házon kívül megrendezett "házi" konferenciája. Váltok még egy-két szót P-vel, aki közel 50 évesen vándorolt ki Izraelbe illetve új ismerőssémmel, egy fizikussal, akinek felcsillant a szeme, hallva, hogy Szlovákiából érkeztem, ugyanis, tavaly pont Pöstyényben nyaralt.

Reggel nyolckor indultunk a kampuszról két busszal. Egy különleges helyen rendezték meg a sorrendben harmadik intézeti seregszemlét. A hallásérültek által üzemeltetett kultúrközpont és étterem ad otthont a szimpóziumnak. Ebéd előtt a workshopon tanulhattunk egy kis jelbeszédet is.

Négy szekcióban egy-egy szenior-kutató és három-négy doktorandusz tart előadást. Biológusok, fizikusok, mérnökök, vegyészek, ami közös bennük, mindannyian "nano"-t kutatnak. A megnyitón kb. 250-en lehettünk. Hihetetlen, az egyetemen többen foglalkoznak nanotechnológiával, mint nálunk a komplett kémiai intézet takarítónélistól, portás bácsistól. És ez csak egy egyetem a sok közül, ahol nanotudományt is művelnek.

Rossz szokásom ellenére, valamiért – talán a tengeri levegő hatása – szerencsére nem jön álom a szememre, s nem akar minden percben leesni a fejem az ötödik előadáson sem. Egész érdekesek a prezentációk, lehet belőlük újat ta-

nulni, ötletet meríteni. Vannak témák, amik közelebb állnak hozzám, vannak, amik nagyon távol.

Egy dolog, ami nagyon megragadt bennem. Az egész program angolul zajlik, a moderálástól kezdve az előadáson át a kérdésekig. Tudom, fontos a magyar tudományos nyelv hagyományainak ápolása, megőrzése, továbbadása, de ez az angol nyelvűség hatalmas előnyt jelent a nemzetközi szinten. Amikor az ember abba nő bele, hogy angolul adjon elő, az egészen más, mintha 15-20 előadásból egyet-kettőt tart csak angolul a diákévei alatt. S hát legyünk őszinték, ha az emberek 99,9% ért magyarul, miért beszélnénk idegennyelven egy-egy tudományos fórumon.

Van azonban egy univerzális, minden országra igaz szokás (legalábbis, amelyekben jártam már), ha egy konferencián reggel 250-en voltak, estére biztos nem marad 50-nél több ember. Így történt ez itt is. Az intézetvezetőnek, aki a zárszót mondta, támadt is egy ötlete, mindazok, akik itt maradtak, adják le a névkártyájukat, s majd kisorsolnak valami kis ajándékot.

(2011. október 28.)

Tovább folytattam pénteki, "Térképezzük fel Izrael fehér foltjait!" című sorozatomat. A mai délelőttön az AYALON MALL volt a célpont. Meg kell állapítanom, Tel-Aviv és azon belül is Ramat Gan, egy nagy "falu", ahogy ezt Komáromban mondanánk. Nem találkoztam olyan buszjáratokkal még, melynek menetidejét ne órákban mérnék. Bár a Google maps szerint egy kópésre van tőlem a bevásárlóközpont, a busz mégis 50 percet kanyargott velem. Városnézés volt ez a javából a 67-es buszról a metropolisz számomra még ismeretlen részén.

Ha hihetünk a Wikipedianak, Kanyon Ayalon Izrael első városközpon-

ton kívül épült, parkolóhelyek sokaságával rendelkező plázája volt 1986-os megnyitásakor. A komplexum létrehozói honosították meg a "Kanyon" fogalmát az ereci köztudatban, a kifejezés a "kana" vásárolni szó és a "henyon" parkoló hely szavak összeolvasztásából alakult ki a weboldal szerint. 1993-ban itt nyílt meg az első szentföldi McDonalds, 2006-ban a négytermes mozi 15 termesre cserélték, egy újabb szintet húzva a földszintes áruház egy részére.

Hát igen, fogyasztói és globalizálódó társadalmunk e fontos építményét nem szabad kihagyni. Van itt minden, ami egy rendes hazai plázából sem hiányozhat. Ami talán otthon még nincs, az a masszírozó sátor, az áruház közepén 5-6 ágyon fekszenek a megfáradt vásárlók. Nem időztem sokat itt, az is lehet, hogy az ágy masszírozta őket. Néhány munkához szükséges irodaszer vásárlása után az Office Depotban (hol más hol), ismét beszipantott a Steimatzky zöld világa. Valahogy ennek a könyvesbolt-hálózatnak nem tudok ellenállni, s üres kézzel távozni az üzleteiből. Újabb CD-vel gyarapodott a gyűjtemény, ezúttal Shlomo Artzitól.

Ha már cégtörténetnél tartunk, a Steimatzky Izrael legrégebbi könyvesbolt-hálózata. Jóval az ország alapítása előtt, 1925-ben hozta létre egy orosz származású, Németországból bevándorolt kereskedő, Yechezkel Steimatzky. A történet szerint a Héber Egyetem megnyitójára érkezett rövid látogatásra, miután meglátta, hogy jó üzlet lenne idegennyelvű könyvesboltot létrehozni a bevándorlóknak és a brit katonáknak, a jeruzsálemi Jaffa utcán megnyitotta első üzletét. 1927-ben boltot nyitott Bejrútban, majd Bagdadban, Kairóban, Alexandriában és Damaszkuszban. Izrael 1948-as megalakulása után, a Függetlenségi-háború idején az arab országokban működő Steimatzkykat államosították. 2010-ben 160 különböző méretű kereskedelmi egység tartozott a hálózathoz Izraelben, de megtalálhatók voltak Londonban és Los Angelesben is.

Ez volt a mai kirándulás. Rövid jelentés az egyetemről. Vasárnap startol a 2011-2012-es őszi szemeszter a felsőoktatási intézményben. A kampusz egyre nyugsgóbb, a jövő hét elején beindul az új, ingyenes minibusz-járat is. Pont a nyári szemeszter utolsó napjaiban érkeztem, így még nem láthattam a Bar-Ilant teljes fordulatszámon pörögni. ■

Nezabudnuteľné zážitky zo zaslúbenej zeme – o ceste Ákosa Balogha

Vlete sa mi naskytila mimoriadna príležitosť plná nevšedných zážitkov a bez zveličovania môžem tvrdiť, že som prežil osem najzaujímavejších dní svojho života. Mal som to šťastie, že som mohol navštíviť Svätú zem a mohol som navštíviť miesta, ktoré som už dávno túžil vidieť. V zaslúbenej zemi sa splnil môj sen. Počul som už veľa pekného a zaujímavého o tejto krajine, o jej zvykoch, obyvateľoch a o ich každodennom živote. Práve preto som sa na cestu nesmierne tešil.

Samotný príbeh sa začal niekedy počas horúcich letných dní roku 2012, keď som sa po prvýkrát zúčastnil tematického tábora organizovaného Pamätným strediskom holokaustu v Budapešti. Viedla ma predovšetkým túžba po nových poznatkoch a zároveň som tušil, že tam stretnem nových priateľov. Moja predtucha bola správna, nadviazal som totiž celoživotné priateľstvo, ktoré pozitívne ovplyvnilo môj život. Naše rozhovory, spoločná účasť v historickej súťaži i výlet do Ríma vyústili nakoniec v tom, že som navštívil kamaráta a jeho rodinu, ktorý pred niekoľkými rokmi vykonal aliju z Maďarska. Ceste koncom júla predchádzali mnohé prípravy a veľké vzrušenie. Veľa som už, samozrejme, o tejto krajine čítal v knižkách aj na internete a skontaktoval som sa aj s Andrásom Paszternákom. András mi dal veľmi užitočné rady a informácie, ktoré mi počas cesty i celého výletu veľmi pomohli. Cesta prebehla bez problémov, k čomu prispeli moji spoločníci, maďarský manželský pár žijúci v Haife. Keď sme sa práve nebavili o zvláštnych dopravných zvykoch Izraelčanov, alebo o ich gastronómii, v duchu som si pospevoval moju najobľúbenejšiu pesničku speváčky Sarity Hadad s názvom Kschalev Boche (Š'ma Israel). Po sérii otázok a odpovedí som sa na jednom z najbezpečnejších letísk sveta zvitil so svojimi priateľmi žijúcimi v Hadere. K úžasnému pocitu, že som v Izraeli, pribudol nádherný pohľad na palmy a krásnu flóru. Do mesta Hadera sme dorazili neskoro večer a tak som po krátkom zvitani okamžite zaspal. Už na letisku som si uvedomil, že chladno mi určite nebude – teplota bola vysoko nad tridsiatimi stupňami Celzia. Až dovedy som si myslel, že teplo znášam pomerne dobre, sklamal som sa však.

Na druhý deň začalo spoznávanie krás krajiny, veď moji hostitelia mi chceli ukázať čo najviac zo zaslúbenej

zeme. Aj sa im to podarilo. Programom prvého dňa bola návšteva Zikhron Ya'akov. V tomto prekrásnom meste sme si najprv pozreli Múzeum Aliyah, kde som získal informácie o problémoch a počiatočných ťažkostiach migrantov do tejto krajiny. Dozvedel som sa však mnoho aj o vynaliezavosti tunajších ľudí, o ich schopnostiach pri zakladaní miest a spoznal som históriu rodiny Rothschildovcov. Popoludní sme navštívili veľmi zaujímavý dom, v ktorom počas prvej svetovej vojny pôsobila podzemná špiónažna skupina pod vedením súrodencov Aaronsonových.

Druhý deň sme navštívili tretie najväčšie mesto a zároveň najrušnejší prístav krajiny. Po krátkej prechádzke v centre Haify sme sa pokochali pohľadom na záhrady a svätýňu Bahá. Obdivovali sme nádherné stromy, kríky, kvetinové záhony, fontány a ošetrovaný bledozelený trávnik, a zároveň prekrásny výhľad na Haifský záliv a pokojné Stredozemné more. V tej chvíli som si začal uvedomovať, že som sa skutočne ocitol v inom svete. Ráno ďalšieho dňa prišlo rýchlo a ja som so vzrušením očakával ďalšie dobrodružstvo – tentoraz to bol historický výlet do bývalej rímskej provincie Caesarea. Zrúcaniny mesta na morskom pobreží a niekdajšia aréna gladiátorov ma skutočne vrátili do staroveku. Večer som sa mohol konečne okúpať v mori, ktoré síce nebolo veľmi svieže, ale o to príjemnejšie a uložil som sa na zaslúžený odpočinok.

Program štvrtého dňa som očakával s takou zvedavosťou, že ma nezaujímala ani takmer štyridsaťstupňová horúčava. Hlavnou témou dňa bolo spomínanie, plánovali sme totiž navštíviť Yad Vashem. Prehliadka bola skutočne dôkladná, v múzeu a na pietnom mieste sme strávili viac ako 5 hodín. Na tento deň som čakal už dlho, celé roky sa už totiž venujem hrôzom holokaustu. Najsilnejšie emócie vo mne

vyvolal pamätník s menami obetí, sieň spomienok a pamätník detí. Prežil som tu mimoriadny „zážitok“, na ktorý nikdy nezabudnem. Z pamätného miesta sme odchádzali posledný. Otrásny zážitok sme sa pokúšali spracovať počas prechádzky po Herzlovom vrchu. Na druhý deň sme počas objavovania mesta Tel Aviv okúsili biblickú atmosféru starobylej Jaffy a neustále pulzujúceho mesta. Šiesty deň sme strávili v meste Tiberias prechádzkami a osvieženie sme našli v Genezaretskom jazere. Pobrežné kolonády a vynikajúce reštaurácie tohto mesta dýchali príjemnou atmosférou. Žiaľ, termín odchodu sa rýchlo blížil, ale najdôležitejšia atrakcia, návšteva Jeruzalema, nemohla spomedzi zážitkov chýbať. Na druhý deň, cestou do Jeruzalema, mi chodila po rozume svetoznáma pieseň legendárnej Ofra Haza s názvom Jerušalajim šel zahav. Do veľkolepého historického mesta sme vstúpili Jaffskou bránou a hneď po tom, ako som si zakúpil svoju prvú jarmulku, sme zašli k Múru nárekov. Stáť pri Múre a dotknúť sa ho, bolo pre mňa obrovským zážitkom. Pozreli sme si Olivovú horu a Gecemanskú záhradu, kresťanskú, židovskú, arabské a arménsku štvrť, ako aj nádherné jeruzalemské uličky. Do Hadery sme sa vrátili s nezabudnuteľnými zážitkami a ja som sa smutne začal baliť. Aj posledný deň pre mňa skrýval prekvapenie. V meste Netanja a na jeho prekrásnej pláži som na chvíľu zabudol na to, že popoludní už musím byť na Medzinárodnom letisku Bena Guriona. Nakúpil som suveníry, naposledy som sa omočil v mori a popoludní nastala chvíľa lúčenia. So svojim dobrým priateľom a jeho rodinou som sa lúčil s ťažkým srdcom. Utešovalo ma však vedomie, že to nie je navždy. Táto krajina ukrýva ešte množstvo pokladov, musím sa sem vrátiť.

Počas ôsmich dní strávených v Izraeli som videl množstvo zaujímavých miest a krásnych končín. Som za tieto zážitky vďačný. S radosťou odpoviem každému, aby toto rozprávkové miesto navštívil, pretože poskytuje nezabudnuteľné zážitky a ovplyvní celý život. ■

Ákos Balogh

Európsky deň židovskej kultúry

Leto sme už tradične ukončili celodňovým podujatím pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry. Predpoludním si za spoločný stôl zasadli zástupcovia židovských náboženských obcí i sympatizanti s našou vierou z blízkeho i širšieho regiónu.

Privítali sme medzi nami aj zástupcu maďarského veľvyslanectva v Bratislave. Hostí a prítomných pozdravil koordinátor Židovskej náboženskej obce v Komárne Tamás Paszternák. Nasledovala prednáška rabína Istvána Darvasa o jesenných Vysokých sviatkoch. Príspevky, ktoré odzneli v maďarčine, tlmočila simultánne do slovenského jazyka aj v tomto roku Magda Vadász. V ďalšej časti predpoludnia sme privítali pracovníkov budapeštianskej kancelárie organizácie Sochnut. Jej zástupkyňu Anitu Cseri privítal Dr. András Paszternák. Anita svojou prezentáciou prítomným načrtla možnosti štúdia v Svätej zemi. Hovorila o aliji a o ďalších dobrovoľníckych programoch. Zaujímavosťou sa na konkrétne vzdelávacie programy a možnosti mohli pýtať bezprostredne naslovovzatého odborníka.

Nasledoval chutný kóšer obed, ktorý sme skonsumovali v stane postavenom na nádvorí, do ktorého sme sa – našťastie – všetci nepomestili. Vynika-

júce chody obeda pripravila piešťanská rebecen Bina Stiefel. Po obede nasledovala prednáška Viery Kamenickej, pracovníčky Židovského múzea v Bratislave o židovských sviatočných tradíciách. Popoludní sa konala prezentácia maďarského a slovenského vydania knihy rabína Árpada Schnitzera, ktorú napísal v roku 1904 v nemeckom jazyku. Maďarský preklad vypracoval Mihály Riszovannij, do slovenčiny knižku preložila Katarína Potoková. Na besede sa zúčastnil aj Gábor Schweitzer, autor predslovu k maďarskému a slovenskému vydaniu. (Publikácie si možno zakúpiť na sekretariáte ŽNO.) Medzičasom dorazila aj skupina z obvodu synagógy na ulici Dohány v Budapešti, ktorú po našom Mikromúzeu Árpada Schnitzera sprevádzal András Paszternák. Stoly nezostali prázdne ani popoludní. Dobroty z pekárne Semes mohli hostia zajať čerstvým ovocím zo záhrady manželov Toledanovcov.

V rámci Európskeho dňa židovskej kultúry sme aj v tomto roku odovzdali ceny Kehila a Kehila-haver príslušníkom našej náboženskej obce, resp. sympatizantom, ktorí vykonali kus práce v záujme zachovania našej kultúry. (Zoznam odmenených sme uverejnili v predchádzajúcom čísle našich novín.) Diplomy a vecné ceny si významením prevzali z rúk predsedu ŽNO Antona Pasternáka. Po úvodných slovách hlavného rabína dr. Róberta Frölichu zaznel v synagóge úspešný koncert mužského speváckeho zboru Synagógy na ulici Dohány.

Touto cestou vyjadrujeme vďaka Judite Haasovej, Zuzane Paszternákovej a všetkým tým, ktorí svojou prácou prispeli k úspešnému priebehu nášho podujatia. ■

Opäť sme boli skúšaní – Erev Roš Hašana v komárňanskej synagóge

Po celoročnej sérii úspešných kultúrnych podujatí nastane každým rokom obdobie skúšky, keď vyjde najavo, či sme schopní náležite osláviť naše najväčšie sviatky Roš Hašana a Jom Kipur. Predchádza im nemalé úsilie, aby sme našli a pozvali medzi nás dobrého predmodliaceho a zabezpečili všetko v záujme zachovania tradícií našich sviatkov.

Skutočná skúška však čaká na členov našej komunity. Prídu v deň našich vý-

znamných sviatkov do synagógy? Popoludní dňa erev Roš Hašana sme v sále Zoltána Wallensteina prestreli pre 50 hostí, aby sme nový rok 5776 privítali ako sa patrí. Do minjenu, našťastie nikto nechýbal, a tak sme mohli sviatočné melódie recitované Mihályom Riszovanným prežívať so skutočnou bázňou v našej synagóge, odetej do bieleho. Tento deň s nami strávil aj pedagóg školy Scheiber v Budapešti, pán István Balogh, ktorý nám porozprával o vý-

zname sviatkov a o tradíciách týchto dní.

Kóšer večera privezená z Budapešti – lahôdky z kuchyne Laky a dobroty pekárne Semes – zožala veľký úspech. Na stole nechýbal ani med, ktorý symbolizoval, že nasledujúci rok bude sladký.

Čo iného by sme si mohli želať do budúceho roka? Len to, aby sme nasledujúci židovský nový rok privítali opäť spoločne! ■

PA

Ďalšie dni sviatkov

Popoludní prvého dňa Roš Hašana prišlo do synagógy už oveľa menej návštevníkov.

Po obrade Tašlich na nádvorí budovy sme v sále Zoltána Wallensteina hovorili o význame cedaky – aj prostred-

níctvom práve vydanej knihy Árpada Schnitzera. Medzi prítomnými zožala zaujímavú prednášku veľký úspech.

Pri príležitosti večera Kol Nidré sme v duchu našich tradícií v synagóge niesli Tóru. Po večernej modlitbe, vedenej Mihályom Riszovanným, sme spoločne študovali s pánom učiteľom Baloghom.

V deň sviatku Jom Kipur sme na našich zosnulých spomínali na Mazkire.

István Balogh nám tentoraz prednášal o Svätyni a o synagógach. Sviatok ukončila modlitba Neila a Chavdala. Po pôste sme v sále Zoltána Wallensteina ponúkli kóšer dobroty. Ďakujem každému, kto medzi nás počas štvordňového sviatku prišiel a podporil tak komárňanskú komunitu! ■

PT

Helenka Raabová oslávila 97. narodeniny

Dňa 24. septembra oslávila svoje 97. narodeniny najstaršia členka ŽNO v Komárne Helenka Raabová. Pri príležitosti životného jubilea Helenke v mene našej náboženskej obce zablahožela predseda Anton Pasternák, vedúca kancelárie a sociálna pracovníčka Judita Haasová, i Zuzana Paszternáková, spolu s riaditeľkou a pracovníčkami Domova dôchodcov v Klížskej Nemej. Pani Helenka žije už dlhé roky práve v tomto domove. Mazl Tov! Bis 120! ■

Výmena okien v Eötvösovej ulici

Podnikateľ vybraný vedením našej náboženskej obce vymenil v septembri okná na priečelí budovy na adrese Eötvösova 9. Staré okná nahradili novými, v blízkej budúcnosti namontujú aj žalúzie. Práce koordinoval člen vedenia ŽNO v Komárne Zoltán Kollár. Po výmene okien sme vyzvali podnikateľov, aby zadali cenovú ponuku na rekonštrukciu priečelia a dvoch bočných stien budovy a na natretie brány. Tieto práce by sme chceli zrealizovať v priebehu jesene. ■

Rozlúčka s Tiborom Vadászom

Vo veku 93 rokov zomrel v Budapešti náš dlhoročný čitateľ Tibor Vadász. Pán Vadász pochádzal z nášho mesta a bol jedným z tých, ktorí prežili holokaust. Napriek svojmu vysokému veku obratne používal počítač a pravidelne nám posielal príspevky o svojej rodine, predovšetkým o svojom bratovi Ferencovi Vadászovi, známom žurnalistovi. Česť jeho pamiatke! ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Vydávanie Spravodaja, Klub Shalom a ŽNO finančne podporili: J.J. (Komárno), Orna a Yossi Mondschein (Ashkelon) a darcovia, ktorí požiadali o zachovanie anonymity. Ďakujeme!

☆ Dostali sme niekoľko pozvánok na rôzne konferencie – do Podunajského múzea v Komárne, na podujatie Spolku maďarsko-židovského priateľstva Hanny Szenes v Tatabányi a na Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre. O týchto podujatiach si môžete prečítať v nasledujúcom čísle našich novín.

☆ Gábor Izsák, riaditeľ budapeštianskej spoločnosti Gabbiano Print Kft. a dr. József Széci, predseda Kresťansko-židovskej spoločnosti, poskytli našej obci publikácie a knihy, ktoré si môžete prečítať v knižnici Bélu Spitzera. Ďakujeme!

☆ V októbri vychádza nový leták Mikromúzea Ármina Schnitzera. Oboznamuje s históriou komárňanskej židovskej náboženskej obce v slovenskom, maďarskom a anglickom jazyku.

Úspešné projekty

S finančnou podporou Inštitútu Bálinta Balassiho a Ministerstva ľudských zdrojov Maďarska sa nám na jeseň opäť podarí odštartovať našu vzdelanostnú súťaž. Jej tretí ročník vyvrcholí v júni 2016 pri príležitosti Dňa martýrov. ■

Rekonštrukčné práce

Rekonštrukcia budovy Útulku pokračovala opravou strechy menšej budovy na nádvorí. Bridlicová strecha bola nahradená šindľom, tým bola dokončená rekonštrukcia celej strechy Útulku. ■

Výmena okien v Eötvösovej ulici

Staré okná nahradili novými (strana 2.)

Kniha Ármina Schnitzera bola vydaná v maďarskom i slovenskom jazyku

Začiatkom septembra vydala ŽNO v Komárne preklady významného diela dr. Ármina Schnitzera z roku 1904. Dielo do slovenčiny preložila Katarína Potoková a do maďarčiny Mihály Riszovannij. Predslov k vydaniu po 111 rokoch od vzniku diela napísal dr. Gábor Schweitzer. Grafikom publikácie bol Gábor Dávid. Kniha vyšla vďaka finančnej podpore Ústredného zväzu židovských náboženských obcí a Zväzu židovských náboženských obcí Maďarska. Objednať si ju môžete na sekretariáte ŽNO v Komárne, na adrese kile@menhaz.sk, resp. na telefónnom čísle 7731-224. ■

Plánované podujatia

V novembri a decembri plánujeme v budove Útluku tieto podujatia:

Klub Šalom

15. novembra 2015, 14:30.

Chanuka – zapálenie prvej sviečky

6. decembra 2015, 14:30. ■

Machar

O dštartoval náš online vzdelávací program Machar s finančnou podporou izraelskej Nadácie Pincus. Po registrácii na stránke www.menhaz.sk zašleme záujemcom heslo, pomocou ktorého môžu vstúpiť na učebnú plochu, kde každý týždeň nájdú nové videonahrávky na rôzne témy. Učme sa spolu! ■

Dar z Nitry

ŽNO v Nitre darovala pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry našej obci kresbu nitrianskej synagógy od pani Aleny Bugárovej, nositeľky vyznamenania Kehila-Haver. Ďakujeme! ■

Porady vedenia

V septembri sa konali dve krátke porady vedenia, na ktorých sa okrem iného hovorilo o podpore sociálne odkázaných súvercov (druhá generácia) a o uskutočnených a pripravovaných podujatiach.

Členovia vedenia si prezreli byt, ktorý si v minulosti prenajímala zosnulá Aranka Gerhátovej. Dedičia byt medzičasom vyprázdnil. Predmetná časť budovy je vo veľmi zlom technickom stave, jej rekonštrukcia si vyžaduje nemalé zdroje. V súčasnosti uvažujeme o tom, ako tieto priestory v budúcnosti využiť. Svoje nápady môžete odovzdať na sekretariáte ŽNO v Komárne. ■